

Edukacja IPN

<https://edukacja.ipn.gov.pl/edu/oben/bialystok/materialy-edukacyjne/infografiki/187149,General-Nikodem-Sulik-1893-1954.html>

03.05.2024, 21:41

Generał Nikodem Sulik (1893-1954)

Uczestnik wojny polsko-bolszewickiej, komendant Okręgu ZWZ Wilno, dowódca 5. Kresowej Dywizji Piechoty.

Przyszły generał urodził się 15 sierpnia 1893 r., we wsi Kamienna Stara (pow. sokólski). Pochodził z rodziny o chłopskich korzeniach, rodzice na życie zarabiali uprawiając rolę. Mimo skromnego pochodzenia potrafili zapewnić chłopcu warunki, które umożliwiły mu ukończenie gimnazjum. Plany o kontynuowaniu edukacji zostały przerwane przez carską armię, która skrwawiona na frontach trwającej I wojny światowej potrzebowała rekrutów. Sulik trafił w szeregi wojsk Mikołaja II. Ukończył kurs oficerski i jako chorąży ruszył na front. Walczył m.in. na Wołyniu. Szybko udowodnił, że jest osobą posiadającą dowódcze predyspozycje, ponadto cechowała go odwaga i bojowa skuteczność. Zostało to dostrzeżone przez jego przełożonych, otrzymał jedno z najbardziej prestiżowych rosyjskich odznaczeń „Złoty Orzeł Świętego Jerzego”. Rewolucyjny chaos, który opanował Rosję w 1917 r. Nikodem Sulik przetrwał w szeregach macierzystego pułku, który walczył na froncie rumuńskim. Bolszewicki zamach stanu i pogłębiająca się anarchia w szeregach rosyjskiej armii doprowadziły do jej rozpadu. Sulik porzucił szeregi wojsk rosyjskich i podążył do Mohylewa, gdzie próbował zaciągnąć się do formujących się oddziałów polskich, nad którymi komendę trzymał gen. Józef Dowbor-Muśnicki. Ze względu na zły stan zdrowia nie został przyjęty. Powrócił do rodzinnej wsi. Nie cieszył się jednak długo życiem cywila. Wstąpił do Samoobrony Ziemi Grodzieńskiej w szeregach której walczył o wschodnie granice odradzającej się Rzeczypospolitej. 25 stycznia 1919 r. został przydzielony do Białostockiego Pułku Strzelców. Przez kolejne miesiące walczył z bolszewikami. Za wykazaną odwagę w boju został odznaczony Krzyżem Walecznych oraz udekorowany Krzyżem Srebrnym Orderu Wojennego Virtuti Militari. Po zakończeniu wojny pozostał w wojsku jako zawodowy oficer. We wrześniu 1939 r. ponownie stanął do walki z Armią Czerwoną - dowodził Pułkiem KOP „Sarny”. Brał udział w bitwie pod Kockiem. Po klęsce wojsk polskich uniknął niewoli i włączył się w prace powstającej niepodległościowej konspiracji. Pod koniec 1939 r. został komendantem Okręgu ZWZ Wilno. W warunkach litewskiej a następnie sowieckiej okupacji zorganizował sprawnie działającą strukturę niepodległościową. 13 kwietnia 1941 r. został aresztowany przez Sowieców. Wolność odzyskał w sierpniu 1941 r. po podpisaniu układu Sikorski-Majski i wstąpił do tworzonych na terenie ZSRS polskich oddziałów. Po opuszczeniu przez Armię gen. Andersa terytorium Związku Sowieckiego objął, w czerwcu 1943 r., dowodzenie 5. Kresową Dywizją Piechoty. Na jej czele przeszedł cały szlak bojowy II Korpusu. Walczył m.in. pod Sangro, Volturmo, nad rzeką Senią, Loretto i pod Bolonią. Za walki o Monte Cassino, na wniosek gen. Andersa, został uhonorowany Krzyżem Złotym Orderu Wojennego Virtuti Militari. 1 marca 1944 r. awansowano go do stopnia generała brygady.

Po zakończeniu II wojny światowej nie powrócił do okupowanej przez Sowieców Polski. Zmarł 14 stycznia 1954 r. w Londynie. W 1993 r. doczesne szczątki generała i jego żony Anieli z d. Tarasiewicz zostały złożone w mogile położonej przy kościele p. w. św. Anny w Kamiennej Starej.

zdjęcie zajawkowe

gen. bryg. **Nikodem Sulik** (1893–1954)

„Znany mi od lat dwunastu jako waleczny oficer bojowy, wykazał na szeregu stanowisk w linii, sztabach i szkolnictwie wojskowym wysokie zdolności, wzorowe wykształcenie i przenikniętą ideą oddanie się służbie. Na odznaczenie zasłużył w całej pełni”.

Fragment uzasadnienia wniosku o nadanie mjr. Nikodemowi Sulikowi Krzyża Zasługi napisany przez gen. bryg. Stefana Pasławskiego, dowódcę Okręgu Korpusu nr VIII, Toruń 1933 r.

Nadanie 18. Białostockiemu
Pułkowi Rozpoznawczemu
imienia gen. bryg. Nikodema Sulika.
Białystok, 22.06.2023 r.

INSTYTUT PAMIĘCI
NARODOWEJ

Oddział w Białymstoku

1893

Urodził się
w Kamiennej
Starej
(pow. sokólski).

1918

Był członkiem
Samoobrony
Ziemi
Grodzińskiej
dowodzonej
przez gen. Mikołaja
Sulewskiego.

1919–1921

Walczył w wojnie
polsko-bolszewickiej.
Za bohaterską walkę
pod Cieszewą otrzymał
Krzyż Walecznych.
Wraz z Białostockim
Pułkiem Strzelców
uczestniczył w walkach
pod Borysowem, gdzie
został poważnie ranny.
Za wykazane w boju
męstwo został
udekorowany Krzyżem
Srebrnym Orderu
Wojennego Wirtuti Militari.

1939

Jako dowódca Pułku KOP
„Sarny” walczył
z Sowietami w obronie
suwerenności II RP,
a po bitwie pod Kockiem
rozpoczął działalność
korspircyjną.
Został komendantem
Okręgu Związku
Walki Zbrojnej Wilno.

1941

Aresztowany
przez NKWD,
był więziony
m.in. na Łubiance
w Moskwie.
Zwolniony po
zawarciu układu
Sikorski-Majski.

1943–1946

Jako dowódca 5. Kresowej
Dywizji Piechoty przeszedł
jej cały szlak bojowy.
Walczył m.in. pod Sangro,
Vulturno, nad rzeką Senią,
Loretto i pod Bolonią.
Za walki o Monte Cassino,
na wniosek gen.
Władysława Andersa,
został uhonorowany
Krzyżem Złotym Orderu
Wojennego Wirtuti Militari.

1944

Otrzymał
awans
na stopień
generała
brygady.

1945

Po zakończeniu
II wojny światowej
pozostał na emigracji
w Wielkiej Brytanii.

1954

Zmarł
w Londynie.

1993

Prochy gen. Sulika
i jego małżonki
Anieli (z d. Tarasiewicz)
przewieziono do Polski
i złożono w grobie
przy kościele
św. Anny
w Kamiennej Starej.

Opcje strony